

Skupština Crne Gore

**Izvještaj o radu Odbora za evropske integracije
za 2019. godinu**

Podgorica, 19. februar 2020. godine

I Uvod....(3)

II Sjednice Odbora za evropske integracije....(4)

2.1. Prikaz sjednica Odbora....(4)

2.2. Prikaz zakonodavnih, nadzornih i drugih aktivnosti....(7)

2.3. Statistički prikaz sjednica Odbora za evropske integracije u 2019. godini....(8)

III Ostale aktivnosti Odbora za evropske integracije....(9)

3.1. Aktivnosti u sklopu nadzora nad pregovaračkim procesom....(10)

3.2. Parlamentarna diplomatija....(16)

3.3. Saradnja sa organizacijama civilnog društva....(23)

3.4 Učešće na događajima i konferencijama u Crnoj Gori.....(24)

3.5. Aktivnosti Sekretarijata Odbora za evropske integracije...(27)

IV Sastav Odbora za evropske integracije....(28)

I - UVOD

U 2019. godini, Odbor za evropske integracije je nastavio sa sprovođenjem svojih nadležnosti u pogledu parlamentarne dimenzije procesa pridruživanja Evropskoj uniji, kroz nadzor rada pregovaračke strukture i razmatranje akata iz procesa pregovora, parlamentarnu diplomatiju sa predstavnicima evropskih institucija i država članica EU, kao i kroz rad na približavanju procesa pregovora crnogorskim građanima.

Odbor je u prethodnoj godini održao ukupno 9 sjednica na kojima su razmotrene 23 tačke dnevnog reda. Ključni dokumenti koje je Odbor razmotrio u okviru nadzora procesa pregovora su Nacrt pregovaračke pozicije Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 8 - Konkurencija i Izveštaj Evropske komisije o Crnoj Gori za 2019. godinu.

U pogledu parlamentarne diplomatije, u 2019. godini predsjednik i članovi Odbora održali su više sastanaka sa parlamentarnim zvaničnicima zemalja regiona i zemalja članica EU, kao i sa ambasadorima država članica EU. Takođe, delegacija Odbora je redovno učestvovala na zasjedanjima Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata EU (COSAC) i Konferencije parlamentarnih odbora za evropske integracije/poslove zemalja učesnica Procesu stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne Evrope (COSAP).

Odbor je od početka pregovora Crne Gore sa EU posvećen unapređenju transparentnosti i inkluzivnosti ovog procesa, kroz približavanje evropskih tema građanima, imajući u vidu da proces reformi utiče na svaki aspekt njihovog života i rada. Zato je Odbor i u prethodnoj godini organizovao niz okruglih stolova, posjeta opštinama i susreta sa građanima i predstavnicima civilnog sektora, tokom kojih je razgovarano o važnim temama iz procesa pristupanja Crne Gore EU.

Nova faza u radu Odbora

S obzirom na to da je ciklus razmatranja nacrta pregovaračkih pozicija završen, Odbor je od ljeta 2019. godine usmjeren na kontrolu sprovođenja reformi/harmonizovane legislative i na pojačani nadzor aktivnosti nadležnih institucija i ispunjavanja obaveza za zatvaranje pregovaračkih poglavlja. Cilj je obezbijediti uvid u realno stanje stvari i skrenuti pažnju na konkretne izazove, kako bi Odbor dao doprinos kvalitetu cjelokupnog procesa.

U toku 2019. godine, Odbor je pratio aktivnosti nadležnih institucija u oblasti vladavine prava, medija, životne sredine i energetike. Do kraja 26. saziva Skupštine Crne Gore, Odbor će nastaviti nadzor nad aktivnostima u nekoliko ključnih oblasti: vladavina prava, konkurencija i ekonomski kriterijumi, poljoprivreda, zaštita potrošača, transport i infrastruktura, te javne nabavke. Svaka oblast uključuje jedno glavno i nekoliko srodnih pregovaračkih poglavlja.

U ovom periodu, biće organizovane aktivnosti usmjerene na:

- saradnju sa građanima, profesionalnim udruženjima i civilnim sektorom (javne tribine, tematski sastanci i okrugli stolovi), kojih se tiču konkretnih pregovaračkih poglavlja;
- uvid u realno stanje/praksu (sastanci sa relevantnim institucijama, posjete opštinama, obilazak interesantnih/značajnih projekata i lokacija);

- konsultativna/kontrolna saslušanja sa nadležnim institucijama i predstavnicima pregovaračke strukture;
- studijske posjete ili saradnja sa ekspertima iz zemalja sa dobrim primjerima/praksama/rješenjima u oblastima od interesa.

II – Sjednice Odbora za evropske integracije

U 2019. godini, Odbor za evropske integracije održao je ukupno 9 sjednica, na kojima je razmotreno 25 tačaka dnevnog reda. Zabilježeno je ukupno 39 učešća predstavnika državnih institucija u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

2.1. Prikaz sjednica Odbora

- 27. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 6. marta 2019. godine -

1. Nacrt pregovaračke pozicije Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za Poglavlje 8 – Konkurencija.

Jednoglasno je usvojen Nacrt pregovaračke pozicije za poglavlje 8 – Konkurencija. Kako je dokument bio označen stepenom tajnosti „interno“, sjednica je bila zatvorena za javnost.

- 28. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 24. maja 2019. godine -

1. Devetnaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – septembar 2018. godine
2. Dvadeseti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period oktobar – decembar 2018. godine
3. Deseti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2018. godine

Usvojeni su polugodišnji i kvartalni izvještaji o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2018. godine. Razgovarano je o sveukupnoj dinamici pregovaračkog procesa (posebno o otvaranju poglavlja 8 - Konkurencija i internoj spremnosti za zatvaranje nekih od otvorenih poglavlja, ispunjavanju obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, ali i o podršci građana Crne Gore procesu pristupanja EU i korišćenju pretpristupnih fondova - IPA).

- 29. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 24. maja 2019. godine -

1. Prvi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018 – 2020, za period januar - mart 2018. godine

2. Drugi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018-2020, za period april - jun 2018. godine
3. Treći kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018-2020, za period jul - septembar 2018. godine
4. Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018-2020 za 2018. godinu
5. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020
6. Prvi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019 - 2020, za period januar - mart 2019. godine

Razmotrene su aktivnosti Vlade Crne Gore na ispunjavanju usklađivanja zakonodavstva Crne Gore sa zakonodavstvom Evropske unije, za period 2018. i dijela 2019. godine, u odnosu na plan predviđen Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020, te Programom pristupanja za period 2019-2020. godine.

- 30. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 30. maja 2019. godine -

1. Predstavljanje Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2019. godinu

U prisustvu šefa Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori N.J.E. Aiva Orava i predstavnika svih parlamentarnih partija, razgovarano je o ključnim nalazima iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori. Ocijenjena je sveukupna spremnost Crne Gore za preuzimanje obaveza iz članstva u Uniji, te razmotreni glavni izazovi i očekivanja u daljem procesu pristupanja Crne Gore EU.

- 31. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 24. jula 2019. godine -

1. Sedmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava za period januar - jun 2018. godine s Četvrtim polugodišnjim izvještajem o realizaciji Operativnog dokumenta za sprječavanje korupcije;
2. Osmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava za period jul - decembar 2018. godine;
3. Sedmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost za period januar - jun 2018. godine;
4. Osmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost za period jul - decembar 2018. godine;
5. Dvadesetprvi kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period januar - mart 2019. godine.

Razmotreni su aktuelni izazovi i izvještaji o realizaciji aktivnosti u poglavljima 23 i 24, kao i stepen ispunjavanja prelaznih mjerila u pregovorima o ova dva poglavlja. Takođe, usvojen je i kvartalni izvještaj o aktivnostima u pregovaračkom procesu u proa tri mjeseca 2019. godine.

- 32. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 24. jula 2019. godine -

1. Informacija o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori za 2018. godinu

2. Razno

- Usvajanje zapisnika sa 26. sjednice
- Usvajanje zapisnika sa 28. sjednice
- Usvajanje zapisnika sa 29. sjednice
- Usvajanje zapisnika sa 30. sjednice
- Usvajanje zabilješke sa 27. sjednice

Predstavljene su aktivnosti na projektima koji se sprovode u okviru IPA I (2007-2013) i IPA II (2014-2020). Članovi Odbora interesovali su se za stepen iskorišćenosti sredstava i preciznije informacije o korišćenju fondova, faze realizacije određenih projekata, ali i za strateško planiranje obuka kadra u lokalnim samoupravama i upotrebu revolving fonda koji je za njih opredijelila Vlada Crne Gore. Članovi Odbora bili su zainteresovani i za način i fazu pripreme za IPA 3 (2021-2027), status projekta Natura 2000, odgovornost službenika za realizaciju projekata, presjek utrošenih sredstava za projekte optimizacije javne uprave i infrastrukturne projekte.

- 33. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 17. septembra 2019. godine -

1. Konsultativno saslušanje predstavnika nadležnih državnih institucija na temu rješavanja slučajeva napada na novinare i imovinu medija u Crnoj Gori.

Članovi Odbora su sa predstavnicima izvrsne i sudske vlasti razgovarali o konkretnim slučajevima napada na novinare i imovinu medija, ali i o sveukupnom ambijentu za rad medija u Crnoj Gori, Fondu za podsticanje pluralizma i raznovrstnosti medija i setu medijskih zakona, te pitanjima samoregulacije i profesionalne odgovornosti medija kao posebno važnim za kvalitet novinarstva u Crnoj Gori.

- 34. sjednica Odbora za evropske integracije održana 14. novembra 2019. godine -

1. Jedanaesti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, za period januar – jun 2019. godine
2. Dvadesetdrugi kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period april – jun 2019. godine
3. Razno
 - Usvajanje zapisnika sa 31. sjednice
 - Usvajanje zapisnika sa 32. sjednice
 - Usvajanje zapisnika sa 33. sjednice

Sa glavnim pregovaračem Crne Gore sa EU razgovarano je o ispunjenosti mjerila za zatvaranje pojedinih pregovaračkih poglavlja, političkoj podršci država članica EU, te aktuelnim dešavanjima u vezi sa politikom proširenja, poglavljima 23 i 24 i mehanizmima za sprovođenje zakonskih rješenja. Usvojeni su polugodišnji i kvartalni izvještaji o aktivnostima u pregovaračkom procesu u prvooj polovini 2019. godine.

- 35. sjednica Odbora za evropske integracije, održana 13. decembra 2019. godine -

1. Konsultativno saslušanje – izazovi u pregovorima u oblasti životne sredine i klimatskih promjena (poglavlje 27)

Na sjednici je razgovarano o uticaju kapitalnih projekata na životnu sredinu, studijama procjene uticaja, kontrolnim mehanizmima u sprovođenju integrisanih dozvola (IPPC) i utvrđivanju odgovornosti za negativan odnos prema očuvanju životne sredine. Razgovarano je i o ekološkoj rekonstrukciji termoelektrane u Pljevljima, očuvanju Skadarskog jezera, kvalitetu mora i vazduha u Bokotorskom zalivu, tretiranju grita iz bivšeg brodogradilišta Bijela, kao i o budućem modelu upravljanja ulcinjskom Solanom.

2.2. Prikaz zakonodavnih, nadzornih i drugih aktivnosti

Kada je u pitanju **praćenje procesa pregovora Crne Gore sa EU**, u skladu sa nadležnošću Odbora predviđenom članom 42a stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor je razmotrio nacrt pregovaračke pozicije za poglavlje 8 – Konkurencija, jedino za koje pregovori još nisu otvoreni. Za ovaj dokument je Odbor, na sjednici zatvorenoj za javnost, donio jednoglasno pozitivno mišljenje.

Među dokumentima koje je razmotrio Odbor su, između ostalog:

- četiri kvartalna i dva polugodišnja izvještaja o ukupnim aktivnostima u procesu pristupanja EU (za period do juna 2019. godine);
- pet kvartalnih izvještaja o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore EU (PPCG) (za period do marta 2019. godine);
- četiri polugodišnja izvještaja o realizaciji akcionih planova za poglavlja 23 i 24 (za 2018. godinu).

U pogledu **nadzornih aktivnosti**, tokom 2019. godine Odbor nije organizovao kontrolna saslušanja, a održao je četiri konsultativna saslušanja:

- 1) Na 29. sjednici, održanoj 24. maja, u prisustvu glavnog pregovarača Crne Gore sa EU Aleksandra Drljevića razmotren je Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020;
- 2) Na 32. sjednici od 24. jula, održano je konsultativno saslušanje zamjenice glavnog pregovarača Crne Gore sa EU i nacionalne IPA koordinatorke Ivane Glišević, povodom razmatranja Informacije o programima podrške Evropske unije Crnoj Gori za 2018. godinu.
- 3) Na 33. sjednici, održanoj 17. septembra, organizovano je konsultativno saslušanje predstavnika nadležnih organa na temu napada na novinare i imovinu medija u Crnoj Gori. Sjednici su prisustvovali ministar unutrašnjih poslova, direktor Uprave policije, glavni pregovarač Crne Gore sa EU, pregovarač za poglavlja 23 i 24, predstavnici tužilaštva i predsjednik nadležne komisije za praćenje slučajeva napada na novinare i imovinu medija.
- 4) Na 34. sjednici, održanoj 13. decembra, organizovano je konsultativno saslušanje predstavnika nadležnih institucija na temu izazova u pregovaračkom poglavlju 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Sjednici su prisustvovali zamjenik glavnog pregovarača za poglavlja pravne tekovine EU, pregovarač za poglavlje 27, generalni direktor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, direktor Agencije za prirodu i zaštitu životne sredine i direktor JP Nacionalni parkovi.

2.3. Statistički prikaz sjednica Odbora za evropske integracije u 2019. godini

	mjeseci												
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	ukupno
Broj održanih sjednica			1		3		2		1		1	1	9
Trajanje sjednica			1h 35min		5h 45min		2h 40min		3h 15min		1h 30min	2h 40min	17h 25min
Trajanje sjednica (u danima)			1		2		1		1		1	1	7
Broj razmatranih tačaka d. reda			2		11		7		1		3	1	25
Broj razmatranih predloga zakona, predloga zakona o izmjenama i dopunama zakona i amandmana			/		/		/		/		/	/	/
Broj razmatranih izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini i ostalih pravnih akata			/		/		/		/		/	/	/
Broj odluka			/		/		/		/		/	/	/
Broj zaključaka predloženih Skupštini			/		1		/		/		1	/	2
Broj usvojenih ocjena, stavova i preporuka radnog tijela			1		2		1		/		1	/	5
Broj konsultativnih saslušanja			/		1		1		1		/	1	4
Broj kontrolnih saslušanja			/		/		/		/		/	/	/
Broj urađenih informativnih pregleda			1		6		4		1		2	1	15
Učešća predstavnika državnih organa i institucija			6 pred iz 3 inst		5 pred iz 2 inst		8 pred iz 2 inst		11 pred iz 7 inst		4 pred iz 2 inst	5 pred iz 4 inst	
Ostala učešća			/		2 pred iz 1 inst		/		/		/	/	

III - Ostale aktivnosti Odbora za evropske integracije

U ovom dijelu izvještaja, biće detaljnije prikazane međunarodne aktivnosti Odbora, bilateralni parlamentarni susreti i učešća na konferencijama, debatama i drugim događajima u Crnoj Gori, kao i aktivnosti koje je Odbor sprovodio u cilju promocije procesa evropskih integracija, kroz komunikaciju sa crnogorskim građanima.

U okviru međunarodnih aktivnosti, članovi Odbora učestvovali su na sastanku predsjedavajućih i plenarnom zasijedanju Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata EU (COSAC), koji je u okviru parlamentarne dimenzije rumunskog predsjedavanja Savjetu Evropske unije održan u Bukureštu, kao i na sastanku predsjedavajućih i plenarnom zasijedanju COSAC-a, koji su u okviru parlamentarne dimenzije finskog predsjedavanja Savjetu EU organizovani u Helsinkiju.

Održano je više bilateralnih sastanaka u Crnoj Gori sa parlamentarcima iz zemalja regiona i zemalja članica EU, na kojima se razgovaralo o radu Odbora i Skupštine, te o napretku Crne Gore u procesu pregovora za članstvo u Evropskoj uniji i aktuelnim dešavanjima u Uniji koje utiču na politiku proširenja. Sastanci su održani, između ostalog, sa parlamentarcima Republike Francuske, Republike Slovenije i Republike Hrvatske, te sa članovima Odbora za vanjske poslove Narodne skupštine Mađarske i članovima Odbora za evropske poslove Parlamenta Republike Češke.

U prethodnoj godini, Odbor je organizovao dvije zvanične posjete, i to Berlinu, na poziv predsjednika Odbora za pitanja Evropske unije u njemačkom Bundestagu, i Rejkjaviku, na poziv predsjednice Odbora za vanjske poslove islandskog Parlamenta.

Odbor je u 2019. godini nastavio sprovođenje aktivnosti usmjerenih na promociju procesa evropskih integracija i unapređenja komunikacije sa građanima. Ove aktivnosti su bile posebno intenzivne u okviru nove faze rada Odbora koja je usmjerena na intenzivni nadzor nad aktivnostima nadležnih institucija u okviru pregovaračkog procesa Crne Gore sa EU, i uključivale su okrugle stolove/javne tribine posvećene poglavljima 23, 10 i 27, te posjete opštinama Ulcinj, Šavnik, Pljevlja, Herceg Novi i Podgorica.

Pored toga, predsjednik i članovi Odbora učestvovali su na panel debatama, konferencijama i okruglim stolovima u organizaciji nevladinih organizacija i drugih partnera u procesu pristupanja Crne Gore EU.

Odbor nastavlja da bude aktivan i na društvenim mrežama *Twitter* i *Facebook*. Tviter nalog Odbora na kraju 2019. godine broji ukupno 1153 pratilaca, a Facebook nalog ukupno pratilaca.

3.1. Aktivnosti u sklopu nadzora nad pregovaračkim procesom

4. mart, Podgorica

Odbor za evropske integracije održao je javnu tribinu na temu "Crna Gora i EU; Poglavlje 8 – Konkurencija". Moderator tribine bio je zamjenik predsjednika Odbora Adrijan Vuksanović, a o sadržaju poglavlja 8 sa prisutnima su razgovarali šef radne grupe za poglavlje 8 i predsjednik Savjeta Agencije za zaštitu konkurencije Miodrag Vujović, zamjenik glavnog pregovarača Crne Gore sa EU Marko Mrdak i pregovaračica za poglavlje 8 i generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomije Biljana Jakić.

Tribinu je obilježila je rasprava o dosadašnjim rezultatima u okviru ovog pregovaračkog poglavlja, kao i o spremnosti Crne Gore da tokom pregovora sa EU u ovoj oblasti obezbijedi najpovoljnije uslove za svoje građane i aktivnostima koje je potrebno sprovesti u cilju dostizanja željenog standarda.

U konstruktivnom dijalogu zainteresovane javnosti i predstavnika nadležnih institucija, razgovarano je o pitanjima rješavanja nelojalne konkurencije, transparentnosti davanja državne pomoći, kapacitetima Agencije za zaštitu konkurencije, žalbenim postupcima i sl. Na tribini je zaključeno da je zakonodavni okvir uglavnom usklađen sa pravom tekovinom EU, ali da će rezultati Agencije za zaštitu konkurencije i ostalih nadležnih institucija odrediti dinamiku pregovora i rad na otvaranju i zatvaranju jednog od najvažnijih poglavlja u pregovaračkom procesu.

10. septembar, Podgorica

U sklopu pojačanog nadzora nad aktivnostima nadležnih institucija u okviru poglavlja 10 – Informatičko društvo i mediji i 23 – Pravosuđe i temeljna prava od posebnog značaja za proces pristupanja Crne Gore EU, Odbor za evropske integracije organizovao je Okrugli sto na temu slobode medija i medijskog ambijenta u Crnoj Gori. U prisustvu ministra pravde, direktora

Uprave policije, predstavnika tužilaštva, Vrhovnog suda, Ministarstva unutrašnjih poslova, Kancelarije za evropske integracije, predstavnika komercijalnih medija i nacionalnog javnog servisa, kao i predstavnika nevladinih organizacija i Misije OEBS-a u Crnoj Gori, razgovarano je na temu ukupnog medijskog ambijenta, ali i rješavanja slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima. O medijskom ambijentu i radu javnog servisa govorili su Ivan Jovetić, predsjednik Savjeta

RTCG i Milka Tadić Mijović, predsjednica Centra za istraživačko novinarstvo Crne Gore, dok su o uspješnosti u rješavanju slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima govorili Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade Crne Gore i ministar pravde i Nikola Marković, predsjednik Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.

Istaknuto je da je savremeno demokratsko društvo nezamislivo bez slobode izražavanja i slobode medija, te ukazano na značaj unapređenja programske šeme na nacionalnom javnom servisu, koji bi trebalo da služi za primjer ostalim medijskim kućama, i jedinstvenom novinarskom pristupu u očuvanju nezavisnosti i objektivnosti izvještavanja. Razgovarano je i o konkretnim slučajevima napada na novinare, i u tom smislu zaključeno da je potrebno procesuirati sve napade, bez izuzetka, te detaljno istražiti i utvrditi odgovornost počilaca. Jedna od poruka bila je da je sama organizacija okruglog stola pokazatelj spremnosti različitih struktura društva da otvore direktan dijalog o spornim i osjetljivim pitanjima, a sve u cilju utvrđivanja odgovornosti nadležnih u ovoj oblasti.

11. oktobar, Ulcinj

U sklopu aktivnosti posvećenih ključnim izazovima u okviru pregovaračkog poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene, delegacija Odbora za evropske integracije posjetila je Opštinu Ulcinj. U posjeti su učestvovali predsjednik Odbora Slaven Radunović i članovi Marija Maja Ćatović, Daliborka Pejović, Momčilo Martinović i Ljiljana Đurašković.

Nadzorne aktivnosti u oblasti zaštite životne sredine započele su posjetom parku prirode Ulcinjska Solana, gdje su članovi Odbora razgovarali sa predstavnicima nevladinih organizacija i upoznali se sa trenutnim stanjem biodiverziteta i proizvodnje soli u ulcinjskoj Solani, i ukazali na kompleksnost problema u vezi sa upravljanjem ovom lokacijom. Članovi Odbora su se interesovali za najefikasniji model upravljanja Solanom, kapacitete upravljača, promjene u biodiverzitetu na ovom području u posljednjih nekoliko godina, monitoring stanja i izvještavanje Ramsar sekretarijata, kao i za proglašenje Solane za Natura 2000 područje. U sklopu posjete Ulcinju, delegacija Odbora za evropske integracije održala je sastanak sa predsjednikom Opštine Ulcinj, na kojem je razgovarano o budućem modelu upravljanja i upravljaču Solane, kao i o pitanju opstanka biodiverziteta tog područja.

17. oktobar, Podgorica

U sklopu nadzornih aktivnosti u okviru pregovaračkog poglavlja 27, članovi Odbora za evropske integracije (zamjenik predsjednika Odbora Adrijan Vuksanović i članovi Odbora Marija Maja Čatović, Daliborka Pejović, Sanja Pavićević i Momčilo Martinović) su posjetili i Glavni grad Podgoricu.

Razgovarano je o tretmanu otpadnih voda i upravljanju otpadom kao posebnim kako lokalnim tako i državnim izazovima. Iskazano je interesovanje za izgradnju budućeg postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, te za eventualno postojanje planskih i imovinsko-pravnih barijera za realizaciju ovog projekta. Na sastanku je bilo riječi i o kapacitetima u pogledu opreme i metoda tretiranja otpada, radu reciklažnih centara,

prevazilaženju problema povećanja broja neuređenih odlagališta u budućnosti, tretiranju drugih vrsta otpada (industrijski, medicinski, hemijski, veterinarski i građevinski), te o uticaju planiranih projekata na cijene usluga i edukaciji stanovništva o evropskim standardima u vezi tretmana otpada.

19. oktobar, Šavnik i Pljevlja

Odbor za evropske integracije je nadzor nad ključnim izazovima i obavezama u okviru pregovaračkog poglavlja 27 nastavio kroz posjete opštinama Šavnik i Pljevlja. Delegaciju Odbora činili su predsjednik Odbora Slaven Radunović i članovi Odbora Daliborka Pejović i Momčilo Martinović.

Na sastanku sa predsjednikom Opštine i predsjednikom Skupštine Opštine Šavnik, članovi Odbora su upoznati sa problemima i izazovima Opštine Šavnik u dijelu zaštite životne sredine i ispunjavanja strogih uslova iz poglavlja 27, među kojima je značajan i problem upravljanja otpadom. Razgovarano je i o strateškim projektima iz oblasti zaštite životne sredine koji su planirani na teritoriji opštine.

U Pljevljima se delegacija Odbora susrela sa predstavnicima lokalne samouprave i nevladinih organizacija, a obišla je i Termoelektranu „Pljevlja“. Cilj posjete je bio razgovor o zagađenju vazduha u ovoj opštini i doprinosa Termoelektrane ovom ekološkom problemu Crne Gore. Sa predstavnicima Termoelektrane poslanici su razgovarali o planu ekološke rekonstrukcije bloka I Termoelektrane. Obišli su lokaciju Maljevac,

upoznali se sa trenutnim sistemom odlaganja pepela i šljake, ali i razgovarali o ekološkim rješenjima problema odlaganja otpada. Na sastanku sa predstavnicima nevladinog sektora članovi Odbora informisali su se o stepenu zagađenja vazduha i razgovarali o zagađivačima kao što su Termoelektrana, deponija Maljevac i Rudnik uglja. Pored ovih tema, na sastanku sa predsjednikom Opštine je razgovarano i o mjerama energetske efikasnosti za javne zgrade i projektu toplifikacije grada, ali i o problemima u snabdijevanju vodom za piće i upravljanju otpadnim vodama i kanizacionom mrežom.

25. oktobar, Herceg Novi

Članovi Odbora za evropske integracije su u sklopu svojih aktivnosti u okviru pregovaračkog

poglavlja 27 posjetili Herceg Novi i sastali se sa rukovodstvom Opštine i predstavnicima nevladinih organizacija, sa kojima su razgovarali na temu upravljanja otpadnim vodama i tretiranja otpada na teritoriji Herceg Novog. Razgovarano je o problemima na ključnim projektima kao što su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i glavni kolektor kanalizacije u Herceg Novom, kao i izgradnja vodovodne i kanizacione mreže. Poslanici su bili zainteresovani i za pitanja izbora adekvatnog modela za pružanje komunalnih usluga, podjelu nadležnosti kada je tretiranje otpadnih voda u pitanju, korekcije cijene vode u opštini Herceg Novi i ulogu regulatora, kao i za pitanja zaštite životne sredine u pogledu klimatskih promjena.

U sklopu posete, poslanici su obišli i lokaciju na kojoj se nalazi novo postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, gdje su ih domaćini sastanka upoznali sa izazovima vezanim za rad i održavanje postrojenja. U delegaciji Odbora u posjeti su bili predsjednik Odbora Slaven Radunović i članovi Odbora Daliborka Pejović, Momčilo Martinović i Sanja Pavićević.

15. novembar, Podgorica

U okviru nadzora nad poglavljem 27, Odbor za evropske integracije je organizovao dva okrugla stola na temu „Poglavlje 27: Jesmo li spremni za zdravu životnu sredinu po standardima Evropske unije?“.

Na prvom okruglom stolu je bilo riječi o upravljanju otpadom, otpadnim vodama i zagađenju vazduha. Moderator okruglog stola je bio predsjednik Odbora Slaven Radunović, a na događaju su govorili Marko Mrdak, zamjenik glavnog pregovarača Crne Gore sa EU, Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu u Ministarstvu Održivog razvoja i turizma i šefica Radne grupe za poglavlje 27, i Aleksandar Perović, izvršni direktor NVO Ozon.

Na okruglom stolu je razgovarano o politikama, strategijama i infrastrukturnim kapacitetima i projektima u oblasti tretiranja otpada i otpadnih voda, a učesnici okruglog stola su se interesovali i za trenutno stanje kvaliteta vazduha u opštini Pljevlja i dalje rješavanje pitanja zagađenja, ekološku rekonstrukciju Termoelektrane Pljevlja, projekat toplifikacije Pljevalja, kao i za pitanja divljih deponija, funkcionalnosti sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kvaliteta voda u rijekama usljed zagađenja fekalnim vodama i edukacije građana sa posebnim akcentom na najmlađu populaciju. Okrugli sto se bavio temama kao što su kaznena politika u ovoj oblasti, finansijski plan rekonstrukcije crnih ekoloških tačaka, upotreba komunalnog otpada u svrhu proizvodnje energije, stanje lokacije Port Milena u Ulcinju, te politike održivog upravljanja otpadom, odgovornosti nadležnih institucija na državnom i lokalnom nivou, i izgradnje novih deponija i stanica za mjerenje kvaliteta vazduha u opštinama.

22. novembar, Podgorica

Drugi okrugli sto Odbora za evropske integracije bio je posvećen pitanjima upravljanja lokalitetima od posebnog interesa i uticaja kapitalnih projekata na životnu sredinu. Ovaj okrugli sto je kao ključna postavio sljedeća pitanja - kakvo je realno stanje i da li Crna Gora može i želi da se uhvati u koštac sa ključnim ekološkim izazovima, da li su postojeća i planirana rješenja u smislu upravljanja potencijalnim NATURA 2000 lokacijama održiva, kakav je uticaj prostornog planiranja i kapitalnih projekata na životnu sredinu, koliko su opravdana upozorenja i nezadovoljstvo civilnog sektora, kao i to kako sve ovo utiče na proces pristupanja Crne Gore EU. Moderator

okruglog stola je bio predsjednik Odbora Slaven Radunović, a na događaju su govorili Nj.E. Aivo Orav, šef Delegacije EU u Crnoj Gori, Dragana Marković, savjetnica glavnog pregovarača Crne Gore sa EU, Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu u Ministarstvu Održivog razvoja i turizma i šefica Radne grupe za poglavlje 27, i Aleksandar Perović, izvršni direktor NVO Ozon.

U diskusiji prisutnih, razgovarano je o efektima aktuelnih projekata na stanje u oblasti životne sredine (među kojima izgradnja autoputa, poligona na Sinjajevini i tunela kroz Bjelasicu), kao i o konkretnim projektima u oblasti životne sredine koje je finansirala EU i glavnim prioritetima za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 27. Učesnici okruglog stola su se interesovali za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i budući model upravljanja Solanom, tretiranje i uklanjanje grita u Bijeloj, rješavanje problema zagađenja vazduha u Pljevljima i izgradnju obaloutvrda na rijeci Lim. Među temama su se našli i pitanje odgovornosti i sanacija štete na rijeci Tari, kapaciteti inspeksijskih službi, te formiranje i rad Eko fonda (fonda za zaštitu životne sredine), koji će finansirati projekte i programe u oblasti zaštite životne sredine.

3.2. Parlamentarna diplomatija

COSAC i COSAP

20-21. januar, Bukurešt, Rumunija

Zamjenik predsjednika Odbora Adrijan Vuksanović i član Odbora Ranko Krivokapić učestvovali su na Sastanku predsjedavajućih odborima za evropske poslove parlamenta EU (COSAC). Sastanak je obilježilo predstavljanje ključnih pitanja u okviru predsjedavanja Rumunije Savjetu EU u prvoj polovini 2019. godine. Takođe, razgovarano je i o ključnim aspektima Višegodišnjeg finansijskog okvira za period 2021-2027 i njegov uticaj na povezivanje država članica i konsolidaciju Unije na unutrašnjem nivou.

14-15. april, Beograd, Srbija

Petnaesti sastanak Konferencije parlamentarnih odbora za evropske integracije/poslove zemalja učesnica Procesu stabilizacije i pridruživanja Jugoistočne Evrope (COSAP) obilježila je rasprava na temu važnosti saradnje parlamenta Zapadnog Balkana, te razmjene iskustava sa akcentom na stvaranje boljih međusobnih odnosa koji imaju za cilj bolju pripremu država u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Istaknuto je da je saradnja između susjednih država garant stabilnosti, jačanja evropskih aspiracija i politike proširenja, da je jačanje regionalne saradnje podjednako važno kao i demokratizacija cjelokupnog društva, te da je važnost zajedničkog djelovanja od krucijalnog značaja u stvaranju dobrosusjedskih odnosa i spremnosti da se reforme sprovedu na pravi način koji bi vodio sveukupnoj integraciji regiona u EU. Delegaciju Odbora za evropske integracije činili su Slaven Radunović, predsjednik Odbora, Adrijan Vuksanović, zamjenik predsjednika Odbora, i Ljiljana Đurašković, članica Odbora.

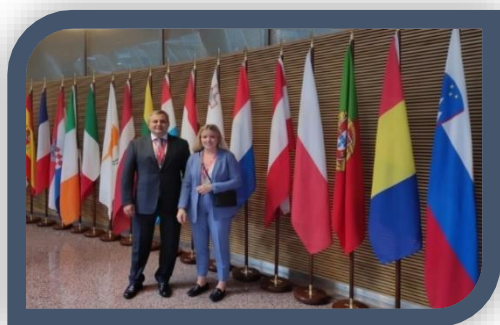
23-25. jun, Bukurešt, Rumunija

Predsjednik Odbora Slaven Radunović, zamjenik predsjednika Adrijan Vuksanović i član Odbora Neđeljko Rudović učestvovali su na 61. plenarnom zasjedanju Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata Evropske unije (COSAC) u Bukureštu. Razgovarano je o rezultatima šestomjesečnog predsjedavanja Rumunije Savjetu EU, međunarodnim trgovinskim odnosima Unije, Evropskoj obrazovnoj oblasti kao faktorom jačanja Jedinственог tržišta EU, kao i ulozi inovacija, tehnološkog napretka i istraživanja i razvoja (R&D) u podsticanju konkurentnosti i ekonomskog rasta.

21-22. jul, Helsinki, Finska;

Predsjednik Odbora Slaven Radunović, učestvovao je na sastanku predsjedavajućih odborima za evropske poslove parlamenata Evropske unije - COSAC. Sastanak je obilježila rasprava na dvije teme: prioriteta finskog predsjedavanja Savjetu EU i budžet Evropske unije. Naznačena je važnost zaštite temelja Evropske unije - mira, stabilnosti, demokratije i prosperiteta, a aktuelni izazovi ocijenjeni kao prilika za zajedničko djelovanje u cilju odbrane evropskih vrijednosti i za jačanje unutrašnje i vanjske bezbjednosti Unije.

Predsjednik Odbora je za vrijeme COSAC-a u Helsinkiju imao niz susreta sa šefovima delegacija parlamenata Njemačke, Holandije, Slovačke, Rumunije, kao i članovima COSAP-a, sa kojima je razgovarao o prilikama na evropskom i regionalnom nivou, te potrebi unapređenja regionalne saradnje, ali i konkretnijeg pružanja podrške EU državama kandidatima. Održao je bilateralni sastanak sa predsjednicom Odbora za međunarodnu saradnju islandskog Parlamenta, Aslaud Arnom, tokom kojeg je dogovorena posjeta

Odbora za evropske integracije islandskom parlamentu..

1-3. decembar, Helsinki, Finska

Predsjednik Odbora Slaven Radunović prisustvovao je 62. plenarnom zasjedanju Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata Evropske unije (COSAC). Među ključnim temama o kojima je razgovarano na zasjedanju bili su: imenovanje i izbor novog rukovodstva u institucijama EU, priprema Višegodišnjeg finansijskog okvira (MFF), jačanje socijalne i ekonomske kohezije, globalna uloga Unije u

suočavanju sa klimatskim promjenama, kao i napredak u pregovorima o Bregzitu. Bilo je riječi i o energetici, digitalizaciji Unije, socijalnim pravima, te bezbjednosnoj i odbrambenoj politici, sa posebnim fokusom na sigurnost granica EU.

Zvanične posjete Odbora

21-22. mart, Berlin, Njemačka;

Na poziv predsjednika Odbora za poslove Evropske unije njemačkog Bundestaga, Guntera Krihbauma (Gunther Krichbaum), delegacija Odbora za evropske integracije, u sastavu zamjenika predsjednika Odbora Adrijana Vuksanovića i članova Odbora Marije Maje Čatović i Ranka Krivokapića, boravila je u radnoj posjeti Berlinu. Osim sa predsjednikom i članovima Odbora za poslove EU Bundestaga, organizovani su susreti sa Parlamentarnom grupom za odnose sa

zemljama Jugoistočne Evrope Bundestaga, na čelu sa predsjednikom Josipom Juratovićem, sa šefom Odsjeka za bilateralne odnose sa državama Centralne, Istočne i Jugoistočne Evrope, Centralne Azije i Juznog Kavkaza u Kancelariji savezne kancelarke Matijasom Litenbergom (Matthias Lüttenberg), kao i sa predstavnicima Odjeljenja za Zapadni Balkan i Odjeljenja za vanjske poslove EU u njemačkom Ministarstvu vanjskih poslova, Kristianom Hulman (Christiane Hullmann) i Tomasom Motakom (Thomas Motak).

Tokom posjete, sa njemačkim zvaničnicima je razgovarano o napretku Crne Gore u procesu pristupanja EU, reformama koje ona treba sprovesti u prioritarnim oblastima i usvajanju evropskih vrijednosti, kao i o ukupnom političkom stanju u zemlji i regionu.

26-28. novembar, Rejkjavik, Island

Na poziv predsjednice Odbora za vanjske poslove Parlamenta Islanda Sigridur Andersen (Sigríður Andersen), predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović i članovi Odbora Daliborka Pejović i Momčilo Martinović boravili su u zvaničnoj posjeti Islandu. Osim sa predsjednikom i članovima Odbora za vanjske poslove Parlamenta Islanda, organizovani su susreti sa parlamentarnim Odborom za životnu sredinu i komunikacije i sa predstavnicima Direktorata za vanjsku trgovinu i ekonomske poslove u islandskom Ministarstvu vanjskih poslova, Direktorata za zemlju i prirodno nasljeđe i Direktorata za životnu sredinu i prostorno planiranje u Ministarstvu za životnu sredinu i prirodne resurse, te Direktorata za turizam i inovacije i Direktorata za energetiku, industriju i biznis u Ministarstvu za industrije i inovacije.

Posjeta je organizovana u cilju upoznavanja sa dobrim praksama i rješenjima Islanda u odnosu na ekološke i energetske probleme, kao i razmatranja mogućnosti primjene sličnih praksi u kontekstu prilika u Crnoj Gori. Dodatno, parlamentarci su razmotrili trenutnu situaciju u EU, posebno u vezi sa politikom proširenja, kao i stanje pregovora o pristupanju Crne Gore Uniji, ali i iskustva Islanda iz pregovora o pristupanju EU. Posjeta je završena obilaskom dva energetska postrojenja - hidroelektrane Ljósafoss i postrojenja za geotermalnu energiju Hellisheiði.

Bilateralni sastanci u Crnoj Gori

6. februar, Podgorica

Članovi Odbora za evropske integracije održali su sastanak sa predsjednikom i članovima Odbora za vanjske poslove Narodne skupštine Mađarske - Žolt Nemetom (Zsolt Németh), Žolt Čenger-Zalanom (Zsolt Csenger-Zalán) i Atilom Mešterhazi (Attila Mesterházi). Sastanku je prisustvovao i Nj.E. Jožef Neđeši (Négyesi József), ambasador Mađarske u Crnoj Gori.

Sastanak je obilježila rasprava na temu dinamike procesa integracije Crne Gore u EU, ali i aktuelnih

izazova na nivou same Unije. Parlamentarci su se saglasili o potrebi za razmjenom iskustava i ekspertize između parlamenata, kao i o značaju ekspertске podrške u oblasti klimatskih promjena, ljudskih i manjinskih prava i sličnih oblika saradnje. U delegaciji Odbora bili su članovi Odbora Daliborka Pejović, Momčilo Martinović, Sanja Pavićević i Ranko Krivokapić.

19. februar, Podgorica

Zamjenik predsjednika Odbora za evropske integracije Adrijan Vuksanović ugostio je Nj.E. Meglenu

Plugčijevu-Aleksandrovu, novoizabranu ambasadorku Republike Bugarske u Crnoj Gori. Istaknuti su dobri odnosi dvije zemlje, čemu svjedoči Protokol o saradnji između Odbora za evropske integracije i Odbora za evropske poslove i kontrolu evropskih fondova Narodnog sabora Republike Bugarske. Naznačena je važnost

postizanja vidljivih rezultata sprovedenih reformi u

zemlji, te zaključeno da će članstvo Crne Gore u EU dodatno ojačati prijateljske odnose dvije zemlje, a Zapadni Balkan svojim članstvom doprinijeti kulturnom bogatstvu Unije.

15. april, Podgorica

Član Odbora za evropske integracije Nikola Rakočević sastao se sa Katarinom Čifalvajovom (Katarína Cséfalvayová), predsjednicom Odbora za međunarodne odnose i Ljubošom Blahom (Ľuboš Blaha), predsjednikom Odbora za evropske poslove Narodnog vijeća Republike Slovačke. Sastanku su prisustvovali i ambasador Slovačke u Crnoj Gori, Nj.E. Roman Hloben i njegov zamjenik Martin Balco.

Sastanak je obilježio razgovor na temu dinamike procesa pristupanja Crne Gore EU, saradnje dva parlamenta i moguće konkretizacije zajedničkih aktivnosti u cilju ubrzanja procesa integracije i što skorijeg članstva Crne Gore u EU.

13. septembar, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović i članovi Odbora Nikola Rakočević, Mihailo Anđušić i Ranko Krivokapić održali su sastanak sa Nj.E. Alison Kemp, ambasadorkom Ujedinjenog Kraljevstva u Crnoj Gori. Na sastanku je razgovarano o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, vladavini prava i važnosti sprovođenja reformi u skladu sa evropskim vrijednostima Unije, ukupnoj političkoj situaciji u Crnoj Gori, kao i o odnosima Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva.

24. septembar, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović i članovi Odbora Adrijan Vuksanović, Daliborka Pejović i Mihailo Anđušić održali su sastanak sa Grupom prijateljstva sa Hrvatskim saborom. Sastanak je obilježila razmjena iskustava o procesu pristupanja EU, međusobnoj dobroj saradnji dvije zemlje i dva parlamenta, kao i iskustva Hrvatske prije i nakon članstva u EU. Delegaciju Grupe prijateljstva činili su predsjednik

Grupe prijateljstva Branko Bačić i članovi Domagoj Ivan Milošević, predsjednik Odbora za evropske poslove i Damir Mateljan, potpredsjednik Odbora za regionalni razvoj i fondove Evropske unije

3. oktobar, Podgorica

Članovi Odbora za evropske integracije i Odbora za bezbjednost i odbranu sastali su se sa delegacijom Odbora za vanjsku politiku Državnog zbora Republike Slovenije, u kojoj su bili predsjednik Odbora Matjaž Nemeč i članovi Odbora Monika Gregorič i Nik Prebil. U ime Odbora za evropske integracije, sastanku su prisustvovali predsjednik Odbora Slaven Radunović i članovi Odbora Momčilo Martinović i Neđeljko Rudović. Na sastanku je istaknut značaj daljeg unapređenja tradicionalno prijateljskih odnosa i izuzetno dinamične saradnje između dvije zemlje u brojnim oblastima, a naročito u procesu evropskih i evroatlantskih integracija, ujedno apostrofirajući značaj važnosti dostizanja i poštovanja evropskih standarda i vrijednosti. Poslanici su iskazali očekivanja za većim zalaganjem nove Evropske komisije za politiku proširenja EU na zemlje Zapadnog Balkana, što je strateški interes ne samo Slovenije već i Unije.

10. oktobar, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović i članovi Odbora Daliborka Pejović, Momčilo Martinović, Sanja Pavićević i Neđeljko Rudović održali su sastanak sa parlamentarcima Nacionalne skupštine

Republike Francuske. Sastanak je imao za cilj bolje upoznavanje sa trenutnim stanjem i napretkom i izazovima Crne Gore u procesu evropskih integracija, a povod susreta bila je francuska inicijativa da se kroz parlamentarnu saradnju sa Crnom Gorom i zemljama regiona pruži dodatna podrška i vidljivost reformama koje treba sprovesti na putu ka punopravnom članstvu u EU. Pohvaljena je susjedska i regionalna politika Crne Gore i usklađenost sa vanjskom politikom EU, ali i visok stepen harmonizacije

crnogorskog zakonodavstva sa *acquis*-em, dok posebne izazove u procesu pristupanja Uniji parlamentarci vide u sprovođenju reformi u oblasti vladavine prava i borbe protiv korupcije. U francuskoj delegaciji bili su Žaklin Make (Jacqueline Maquet), predsjednica parlamentarne Grupe prijateljstva Francuske i Crne Gore, Liliana Tangi (Liliana Tanguy), potpredsjednica Odbora za evropske poslove, kao i Žak Mer (Jacques Maire) i Mirej Klapo (Mireille Clapot), potpredsjednici Odbora za vanjske poslove. Sastancima je prisustvovala i ambasadorica Francuske u Crnoj Gori, Nj.E. Kristin Tudik (Christine Toudic).

12. novembar, Podgorica

Odbor za evropske integracije bio je domaćin zvanične posjete delegacije Odbora za evropske poslove Parlamenta Republike Češke Crnoj Gori, u periodu 11-13. novembra. U sklopu posjete, održan je i sastanak češke delegacije sa predsjednikom Odbora Slavenom Radunovićem, zamjenikom predsjednika Odbora Adrijanom Vuksanovićem i članovima Odbora Marijom Majom Čatović, Daliborkom Pejović, Sanjom Pavićević, Momčilom Martinovićem, Brankom Radulovićem, Ljiljanom

Đurašković i Neđeljkom Rudovićem. Na sastanku su istaknuti tradicionalno prijateljski odnosi sa Republikom Češkom, a gosti su imali priliku da se upoznaju sa trenutnim izazovima Crne Gore na unutrašnjem planu koji imaju uticaj na proces pristupanja EU. Na sastanku je razgovarano i o aktuelnim dešavanjima u Uniji u odnosu na politiku proširenja, te iskazana podrška Češke i Višegradske grupe zemljama Zapadnog Balkana na putu ka EU i uopšte politici proširenja Unije. U češkoj delegaciji na sastanku su bili Premisl Mališ, potpredsjednik Odbora za evropske poslove i članovi

Odbora Jirži Valenta i František Kopriva. Sastanku je prisustvovao i ambasador Republike Češke u Crnoj Gori Nj.E. Karel Urban.

3.3. Saradnja sa organizacijama civilnog društva

Od maja mjeseca, Odbor je posebno intenzivirao saradnju sa nevladinim organizacijama u Crnoj Gori. U periodu 28-31. maja su organizovani individualni sastanci predsjednika Odbora sa predstavnicima glavnih nevladinih organizacija koje se bave temama iz procesa pristupanja Crne Gore EU, kao priprema za novu fazu u radu Odbora koja je vezana za intenzivniji nadzor nad aktivnostima u ključnim pregovaračkim poglavljima i ključnim izazovima u pregovaračkom procesu. Sastanci su održani sa sljedećim NVO-ima:

- Centar za građansko obrazovanje (CGO);
- Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO);
- Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM);
- Građanska alijansa;
- Institut alternativa;
- Green Home;
- OZON;
- ADP - Zid;
- Akcija za ljudska prava; i
- Udruženje mladih sa hendikepom.

U sklopu inicijative Odbora za evropske integracije za intenzivniju saradnju sa civilnim sektorom u daljem toku procesa pristupanja Crne Gore EU, 27. juna članovi Odbora za evropske integracije održali su sastanak sa predstavnicima nevladinih organizacija, na kojem je predstavljen plan rada Odbora za period septembar – decembar 2019. godine. Sastanku su prisustvovali predstavnici Građanske alijanse, *Green Home-a*, Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, Asocijacije za demokratski prosperitet, Centra za demokratiju i ljudska prava, Ekološkog pokreta OZON, Akcije za ljudska prava i Centra za razvoj nevladinih organizacija.

Predstavnici civilnog sektora su iznijeli mišljenja i stavove o temama predloženim planom rada Odbora i ukazali na konkretne izazove sa kojima se društvo u Crnoj Gori suočava, a koja se tiču: odgovornosti rada pravosuđa i tužilaštva, korupcije i organizovanog kriminala, napada na novinare i imovinu medija, prava na adekvatno stanovanje, ljudskih prava, problema osoba sa invaliditetom i inkluzije posebno ranjivih grupa. Na sastanku je istaknuta važnost zajedničke saradnje i aktivnosti Odbora i civilnog sektora u sagledavanju izazova koji se suštinski odnose na reforme cjelokupnog društva, a koje se tiču procesa pristupanja Crne Gore EU i ispunjavanja obaveza za zatvaranje poglavlja.

3.4. Učešće na događajima i konferencijama u Crnoj Gori

9. maj, Podgorica

U organizaciji Centra za građansko obrazovanje (CGO), u okviru Škole za EU pregovore održano je predavanje o ulozi Skupštine i Odbora za evropske integracije u procesu pristupanja Crne Gore EU. Sa polaznicima Škole razgovarali su zamjenik predsjednika Odbora za evropske integracije Adrijan Vuksanović i član Odbora Neđeljko Rudović. Članovi Odbora su predstavili istorijat formiranja i rada Odbora i njegovu ulogu u nadzoru nad aktivnostima Vlade u pregovaračkom procesu, saradnji sa institucijama EU i parlamentima zemalja članica, regionalnoj saradnji i inicijativama, kao i promociju procesa integracija, ideja i vrijednosti Unije. Poručili su da je komunikacija sa građanima, strukovnim udruženjima, privrednicima i akademskom zajednicom povodom sadržaja pregovaračkih poglavlja veoma važna za kritičko razmatranje pregovaračkih pozicija i sagledavanje cjelokupnog procesa kroz realni kontekst. Kao ključne za dinamiku procesa istakli su poglavlja 23 i 24, ali i poglavlje koje se odnosi na životnu sredinu.

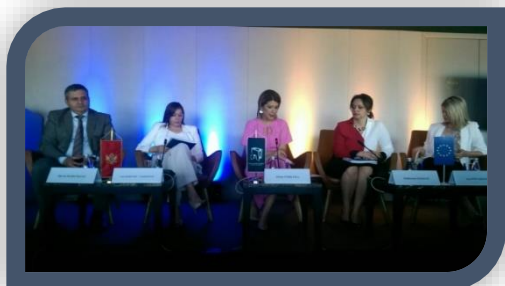

30. maj, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović učestvovao je na konferenciji „Zapadni Balkan i EU: demokratska konsolidacija kroz ispunjavanje političkih kriterijuma“, u okviru koje je govorio na temu ispunjavanja političkih kriterijuma iz ugla parlamenata. Na konferenciji su učestvovali i predsjednici nadležnih odbora za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije i Sobraanja Sjeverne Makedonije, Nenad Čanak i Artan Grubi. Suorganizatori konferencije su bili crnogorska Skupština i Centar za demokratsku tranziciju (CDT), a konferencija je organizovana pod pokroviteljstvom Balkanskog fonda za demokratiju i Ambasade Kraljevine Norveške.

28. jun, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović i članica Odbora Daliborka Pejović učestvovali su na panelu „Šta su pregovori promijenili u crnogorskim institucijama i društvu?“ u okviru Konferencije „Sedam godina

crnogorskih pregovora sa EU“ koju je organizovao Centar za građansko obrazovanje (CGO). Istaknuta je potreba doprinosa cjelokupnog društva kako bi se reforme sprovele na pravi način, i ukazano na potrebu konstantnog unapređenja rada nadležnih institucija. Govoreno je i potrebi da se u procesu pregovora sa EU Crna Gora vodi principom suočavanja i rešavanja problema na unutrašnjem planu, te da je potrebno baviti se promjenama u društvu na kvalitetan način kako bi država na vrijeme bila spremna za prijem u EU.

28. septembar, Bar

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović učestvovao je na seminaru u organizaciji Škole političkih studija, gdje je u okviru teme „Izazovi Crne Gore u borbi protiv korupcije“ govorio o ulozi Skupštine u rješavanju ključnih problema i izazova u procesima integracija.

28. oktobar, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović učestvovao je na konferenciji „Izazovi Crne Gore u pregovaračkim poglavljima 23 i 24“, koji je organizovala nevladina organizacija Građanska alijansa, uz podršku Ambasade Kraljevine Norveške i Balkanskog fonda za demokratiju. Predsjednik Odbora je bio jedan od govornika u okviru panela *Institucije u procesu pregovora*. Istakao je obavezu Skupštine Crne Gore da, kao institucija koja predstavlja građane Crne Gore, među prvima ukaže na suštinske probleme i izazove i da se trudi da oni ne ostanu zaboravljeni i neriješeni, što je upravo i jedna od glavnih uloga Odbora za evropske integracije u procesu pristupanja Crne Gore EU. Predsjednik Odbora je odgovarao na pitanja zainteresovanih učesnika, među kojima su bila i ona vezana za saradnju specijalnog državnog tužioca sa radnim tijelima Skupštine Crne Gore, kao i potrebne korake ka jačanju nezavisnosti pravosuđa.

16. decembar, Podgorica

Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović, zamjenik predsjednika Odbora Adrijan Vuksanović i članica Odbora Daliborka Pejović učestvovali su na konferenciji „Crna Gora u susret novom modelu politike proširenja Evropske unije: podsticaj ili izgovor za propuštene šanse?“, u organizaciji Centra za monitoring i istraživanje

(CEMI), gdje su govorili u okviru panela „Kako će

najavljena reforma politike proširenja Evropske unije uticati na dalji proces pristupanja Crne Gore: podsticaj ili izgovor za propuštene šanse?“. Poslanici su govorili o novoj metodologiji koju je predložio francuski predsjednik Emanuel Makron, Mini šengenu i najvažnijim stvarima koje proces evropskih integracija treba da donese crnogorskom društvu.

3.5. Aktivnosti Sekretarijata Odbora za evropske integracije

Strategija informisanja javnosti o procesu pristupanja Crne Gore EU 2019-2022

Kao članovi Konsultativnog tijela i Operativnog tijela za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o procesu pristupanja Crne Gore EU, službenici Sekretarijata Odbora su tokom čitave 2019. godine aktivno učestvovali na sastancima i u radu ova dva tijela.

Službenici Sekretarijata Odbora su učestvovali i na dvije radionice organizovane za članove Operativnog tijela:

- radionici o strateškom komuniciranju procesa pristupanja Evropskoj uniji i EU fondovima, koju su organizovali Generalni sekretarijat Vlade i Delegacija EU u Crnoj Gori u okviru Programa tehničke podrške EK – TAIEX, 7-8. februara u Podgorici;
- radionici na temu „Korišćenje društvenih mreža“, 26. novembra u Podgorici.

Projekat GIZ „Otvoreni regionalni fond – promocija evropskih integracija“

U organizaciji i uz finansijsku podršku GIZ-a, službenici Sekretarijata Odbora su učestvovali u dvije obuke posvećene sekretarijatima odbora za evropske integracije parlamenata zemalja Zapadnog Balkana:

- studijskoj posjeti službi odbora za evropske integracije/poslove parlamenata regiona Hrvatskom saboru u Zagrebu, u periodu 5-8. maja;
- regionalnoj radionici na temu „IPA i uloga nacionalnih parlamenata“, održanoj u Tirani u periodu 20-22. novembra.

Bilateralna saradnja

U okviru saradnje Skupštine Crne Gore sa parlamentima zemalja u regionu, službenici Sekretarijata Odbora su održali nekoliko sastanaka sa kolegama iz regiona, i to:

- sastanku sa parlamentarnim sekretarima ministarstava Republike Bugarske, 25. novembra;
- sastanak sa predstavnicima službi Parlamenta, Sekretarijata za zakonodavstvo i Sekretarijata za evropske poslove Republike Sjeverne Makedonije, 27. novembra.

IV - Sastav Odbora za evropske integracije

Slaven Radunović, predsjednik Odbora

Adrijan Vuksanović, zamjenik predsjednika Odbora

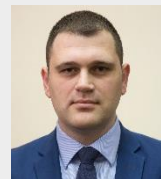
Marija Maja Čatović, članica

Daliborka Pejović, članica

Sanja Pavićević, članica

Mihailo Anđušić, član

Nikola Rakočević, član do 22. novembra 2019. godine

Momčilo Martinović, član

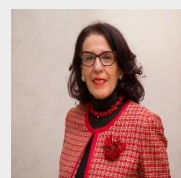
Ranko Krivokapić, član

Neđeljko Rudović, član

Branko Radulović, član

Ljiljana Đurašković, članica

Žana Filipović, članica od 22. novembra 2019. godine

SEKRETARKA ODBORA

Marija Maraš

PREDSJEDNIK ODBORA

Slaven Radunović